

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 1. „Педагогически науки“; професионално направление 1.1. „Теория и управление на образованието“ на проф. д-р Янка Тоцева - Европейски политехнически университет на тема: „РАЗВИТИЕ НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ В РЕПУБЛИКА КИПЪР В УСЛОВИЯТА НА НЕЗАВИСИМОСТ: ЕТАПИ И УПРАВЛЕНСКИ КОНТЕКСТ“

разработен от Ирини Софокли

1. Данни за дисертанта

Ирини Софокли е завършила история в Атинския университет (Гърция) и магистърска програма по „Организация и управление на образованието“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Работи в системата на кипърското образование като учител по история и философия. Професионалните и интереси са свързани с квалификацията на учителите относно методите на преподаване и управлението на образованието. Има успешно преминати обучения по връзки с обществеността, театър и журналистика за образователни цели.

2. Данни за докторантурата

Ирини Софокли е зачислена като докторант на самостоятелна подготовка в катедра „Педагогика“ на Факултета по педагогика на ЮЗУ „Неофит Рилски“ през 2013г. за срок от три години. Положила е успешно изпитите по индивидуалния си план. През пролетта на 2016г. е проведена предварителната защита в катедрата, на която дисертационният труд е оценен положително и е насочен за защита пред научно жури. Няма данни за допуснати нарушения при реализирането на докторантурата.

3. Данни за дисертацията и автореферата

Дисертационният труд е в обем от 177 страници, от които основен текст 154 страници. Структурата на дисертационният труд включва увод, три глави и заключение. Представени са два списъка на използваната литература - първият на латиница и кирилица, от които на кирилица - 40 бр. и на латиница - 13 бр., а вторият на източници на гръцки език - 57 бр. и приложения на български и гръцки език.

В *Увода* дисертантката представя мотивацията за разработване на темата и обосновава нейната актуалност за развитието на образователната система в Република Кипър. Дава се заявка за представяне на опит да се проследи накратко историческата приемственост между

образованието през годините на турското владичество и английското управление, от една страна, и организационното изграждане и развитие на училищната образователна система на новосъздадената през 1960г. държава Кипър към настоящето от позициите на концепцията за организационното развитие и на парадигмата за управление на промяната в образованието.

Коректно са представени обекта и предмета на дисертационното изследване, тезата, целта и произтичащите от нея задачи.

Първа глава е посветена на представянето на образованието в Република Кипър като една динамична развиваща се система. Направен е преглед на образованието на кипърско- гръцката общност през периода на турското владичество (1571-1871), британската колонизация (1878-1960) и периода на независимост на Република Кипър (1960-към настоящето). Изведени са основните характеристики и проблеми в трите визирани периода. Анализирани са мисията и ролята на кипърските учители и училището като е направен опит за оценка на дейността им предвид вътрешните и външни фактори, влияещи върху образователните политики.

Втора глава представя същността и характеристиките на развитието и изменението на училищното образование като иновационен процес. Представени и анализирани са основните понятия - развитие, промяна, трансформация. Изследвани са в теоретичен план етапите на промяната и развитието, динамиката на противопоставянето „функциониране - развитие“ в образователните институции и системи с акцент върху иновационното развитие и факторите, които го възпрепятстват. В края на главата е обоснована методология за изменение и развитие на училищното образование като иновационен процес в рамките на която са представени различни иновационни модели.

Трета глава включва методологията и методиката на емпиричното изследване и анализа на резултатите. Събраният в Кипър емпиричен материал е обработен и съпоставен с резултатите от сходно българско изследване. Това е дало възможност на докторантката да направи своите изводи и предложения за промени в контекста на образователната ситуация в двете страни, членки на Европейски съюз.

След това са представени европейския и национален ракурс при извеждането на характеристиките на кипърската образователна политика за изграждане и развитие на училищната образователна система в периода на независимо функциониране на Република Кипър през погледа на съвременни образователни експерти. Направен е преглед на реформите от най-новото време - 2004-2010 и са изведени политическите и образователни ползи и последици от тях.

В края на тази глава се оформя заключение (стр.126) , което представя с помощта на хронологичен и диахронен анализ факторите, допринесли за оформянето на съвременната кипърска образователна система и дава идеи и предложения за усъвършенстване на промените в управлението на училището, очертава тенденции и перспективи в управлението на организационното развитие на училището.

Заклучението представя в синтезиран вид основните изводи и обобщения от теоретико-практическо изследване.

Дисертационният труд има цялостен и завършен вид, в който е видима оригиналната авторска концепция.

Авторефератът е разработен съгласно изискванията и отразява основните положения на дисертационния труд. Като цяло трудът съответства на изискванията на ЗРАСРБ и Критериите и показателите за придобиване на образователната и научна степен *доктор* на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

4. Научни приноси

Дисертационният труд има теоретико-емпиричен характер, който определя и характера на приносите, четири от които са в теоретичен план и три са практико-приложни.

5. Публикации и участия в научни форуми

Дисертантката е представила четири публикации по темата на дисертацията, една от които на гръцки, публикувана в списание „Образование и промяна“ в Кипър, а останалите три са на български език и са в сборници от конференции.

6. Заключение

Към *силните страни* на представения труд могат да се посочат:

- сериозното и отговорно отношение на авторката към проучването и разработването на проблема за развитието на училищното образование в Република Кипър не като историческа хронология, а като анализ на образователни политики, реформи и модели;
- темата е актуална и значима, защото предлага теоретичен анализ на иновационния потенциал и предпоставките за успешно реформиране на образователната система в Кипър през 21 век;
- сравнителният анализ на резултатите от българското изследване и направеното от дисертантката изследване с кипърски учители за състоянието и промените в образованието.

Към работата могат да се отправят някои *препоръки*, свързани с подобряването на структурата и във връзка с евентуалното публикуване на труда като книга:

1. Работата би спечелила, ако включените в трета глава точки: 3.5. Обобщени характеристики на кипърската образователна политика за изграждане и развитие на училищната образователна система в периода на независимо функциониране на Република Кипър: европейски и национален ракурс и 3.6. Идеи и предложения за усъвършенстване на промените в управлението на училището бяха включени в първа глава.

2. Заклучението от трета глава също следва да се премести в първа.

Представеният труд на Ирини Софокли има обективни достойнства като теоретичен принос в изследването на проблема за развитието на училищното образование в Република Кипър,

а теоретико-приложните приноси дават насоки за подобряване на управлението на системата и за разширяване на възможностите за осъществяване на образователни иновации.

Дисертационния труд е лично дело и е плод на сериозна изследователска работа в сферата на управлението на образованието и притежава всички необходими качества, за да бъде присъдена на Ирини Софокли научната степен „Доктор” по: област на висше образование 1. „Педагогически науки“; професионално направление 1.1. „Теория и управление на образованието“.

10.07.2016г.

Изготвил становището:

(проф. 4-р Янка Тонева)